

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/332
Toplantı Tarihi/Sayısı : 3.9.2024/50
Karar Numarası : 2024/860
Başvuran : Diem Danışmanlık E-Ticaret Temizlik İnşaat Taah. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Başvuran Vekili : Av. İ. G.
Adres : -
AMWAY Türkiye Ltd. Şti.
Muhatap Kurum/Kişi : Vekili: Av. B. B. K.
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Diem Danışmanlık E-Ticaret Temizlik İnşaat Taah. San ve Tic. Ltd. Şti (Diem Danışmanlık) adlı şirketin, AMWAY Türkiye Ltd. Şti. (AMWAY) tarafından sözleşmesinin yenilenmediği ve gerekli ödemelerin yapılmadığı gerekçesiyle açtığı dava sonrasında mağdurlaştırmaya uğrayarak ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Diem Danışmanlık adına başvuran Av. İ. G. başvuru dilekçesinde özetle;

a. Doğrudan pazarlama firması olan AMWAY’de hesap açtıran gerçek ya da tüzel kişinin serbest girişimci (ASG: AMWAY serbest girişimci) olarak adlandırıldığını, serbest girişimcinin kendi ihtiyacı için ürün almasının yanında ürün almak isteyen başka kişileri de kendine bağlı ASG olarak sisteme kaydettirdiğini ve bunların ürün almasını sağladığını, girişimcilerin kollar oluşturarak Amway’e yeni müşteriler kazandırdığını ve zincir şeklinde kollardaki serbest girişimcilerin ürün almasını sağladığını,

b. Bu sistemde muhatap AMWAY’in ürün satımında yer alan perakendeciye aradan çıkararak müşteriye doğrudan ulaşma ve ürünü sürekli olarak tanıtım ve pazarlama imkanının olduğunu ve tanıtım, pazarlama ve perakende maliyetinden tasarruf ettiğini, serbest girişimcinin ise perakendecinin yarattığı maliyete katlanmadan doğrudan ürün aldığını ve yeni müşteriler veya serbest girişimciler kazandırarak sürekli gelir elde etme imkanı elde ettiğini,

c. Müvekkil firmanın da serbest girişimci olarak 1998 yılından itibaren muhatap AMWAY ürünlerini kendi ihtiyacı için aldığını, muhatap firmaya yeni müşteriler kazandırarak yeni müşterilerin ürün almalarını sağladığını, kollar oluşturarak kollarda yer alan yeni müşterilerin de ürün almasını sağladığını, kolları oluşturmak için yıllar boyunca sürekli olarak kollarda yer alan serbest girişimcileri eğittiğini, ikna ettiğini, onların sorunlarını çözdüğünü, teşvik ettiğini, onlar için masraf yaptığını ve emek harcadığını,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ç. Mükvekkil firma yetkilisi E. K.'nin bu çalışmalarının sonucunda neredeyse kimsenin ulaşamadığı ürün satış cirolarına ulaştığını, muhatap AMWAY'in mükvekkil firma ile aralarında tanzim edilen ASG sözleşmesi ve AMWAY İş Kuralları'na aykırı bir şekilde mükvekkil firmanın yaptığı satışlar doğrultusunda hak kazandığı gelir ve primleri, diğer firmalara uyguladığı muameleden farklı olarak eşitlik ilkesine aykırı bir şekilde mükvekkil firmaya ödemediğini, 2021 ve 2022 yıllarında hak kazanmış olduğu aylık tüm gelirler ödenmesine rağmen varılan mevcut seviyenin gerektirdiği ek ödemelerin yapılmadığını, varılan seviye ile bağdaşmayan bir uygulama yapıldığını,

d. Mükvekkil firmanın ödemenin yapılması talebiyle defalarca kez AMWAY'e başvurduğunu, ancak tüm başvuruların olumsuz sonuçlandığını, akabinde mükvekkil firma yetkilisinin söz konusu ödemelerin yapılmadığı gerekçesiyle dava açmak zorunda kalacağını AMWAY firmasına bildirdiğini, Ankara 12. Asliye Ticaret Mahkemesinde 2023/... E. dosyası ile 13/1/2023 tarihinde alacak davası açıldığını, bu davanın mükvekkil şirket adına açılması gerekirken sehven şirket yetkilisi E. K. adına açıldığını, bunun üzerine AMWAY'in hiçbir gerekçe göstermeksizin ve muhatap olmaksızın mükvekkil şirketin hesaplarına bloke koyarak ticari faaliyetlerini engellediğini ve daha önceki kurduğu kol ve dallarda ticareti devam ediyor olmasına rağmen kazandığı primleri de 14/2/2023 tarihinden itibaren ödemediğini, halbuki şubat 2023 tarihinden öncesine kadar mükvekkil firmaya ödemelerin düzenli şekilde gerçekleştirildiğini, sonrasında ise muhatap AMWAY'in uygulamalarının mükvekkil firmayı iflas noktasına getirecek ölçüde ciddi ve ağır maddi kayba neden olarak onun ticari mahvına sebep olduğunu,

e. Bunun yanı sıra söz konusu uygulamaların firma yetkilisi E. K.'yi yıllardır emek ve çaba gösterdiği faaliyetlerinden alıkoyduğunu ve ASG'ler arasındaki ün ve itibarını zedelediğini, açılan davanın husumet nedeniyle reddi üzerine mükvekkil şirket adına dava açıldığını, bu kapsamda mükvekkil firmanın öncelikle arabuluculuk yoluna başvurduğunu, görüşmeler sonucunda anlaşma sağlanamadığını, bunun üzerine 3/5/2023 tarihinde Ankara 5. Asliye Ticaret Mahkemesinde 2023/... E. sayılı dosya ile ticari uyuşmazlıklardan kaynaklı alacak davası ikame edildiğini, bu davanın hala görülmekte olup derdest olduğunu, bu davanın 2021-2022 yılları içerisindeki alacaklara ilişkin olduğunu,

f. Dava konusu edilen alacaklarından sonra mükvekkil şirketin hak kazandığı alacakların Ankara 12. Asliye Ticaret Mahkemesinde açılan davadan sonra ödenmemeye başlandığını, böylece şikayet edilenin en başta hak arama özgürlüğünü hiçe sayarak mükvekkiline dava açarsan, davadan vazgeçmezsen davadan sonra doğan alacaklarını da ödemem mesajını verdiğini, AMWAY'in diğer serbest çalışanlarına düzenli ödemeleri devam ettirmesi karşısında mükvekkilinin ayrımcılığa uğradığını ve uğramaya devam ettiğinin açık olduğunu,

g. AMWAY'in Ocak 2024 tarihinden itibaren mükvekkilin hesabına girmesine de izin vermediğini, böylece iş ilişkisini haksız şekilde tamamen sonlandırdığını, mükvekkil firmanın telafisi mümkün olmayan derecede büyük zarara maruz kalmasının tek nedeninin ödenmeyen alacakları dolayısıyla hukuki bir süreç başlatacağını AMWAY'e bildirerek dava açması olduğunu, muhatap şirketin mükvekkilin davayı sürdürmesini ve diğer hukuki yollara başvurmasını engellemek için ayrımcı muamelede bulunarak sistemlerinde yer alan mükvekkil firmanın hesabına bloke koyduğunu, sözleşmesini haksız şekilde tek taraflı olarak feshettiğini, mükvekkilin yıllarca emek verdiği hesapların hakimiyet ve kontrolünü yasakladığını ve prim ödemelerini alıkoyduğunu, mükvekkil dava açma yoluna gittikten sonra hukuki haklarını kullanmaktan vazgeçirilmek için sözleşme özgürlüğü bahane edilerek hakkın kötüye kullanılması yoluyla muhatap firmanın ağır yaptırımlarının büyük bir mağdurlaştırmayla karşı karşıya kalmasına sebep olduğunu, mağdurlaştırma kapsamında ayrımcılık yasağının ihlal edildiğini, ayrıca mahkemeye erişim hakkının ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini, muhatap firmanın uygulamalarının mükvekkil firmanın eşit muamele görme hakkını ihlal etmekte olup dürüstlük kuralına ve ayrımcılık yasağına da aykırılık teşkil ettiğini iddia etmektedir.

3. Muhatap AMWAY Türkiye Ltd. şti. adına Av. B. B. K. tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca başvuruda Kanun'da yer verilen ayrımcılık temellerinden herhangi birine dayalı ayrımcılık iddiasında bulunulmadığından ve başvuru konusu hususun halihazırda devam etmekte olan bir davanın konusu olmasından dolayı başvurunun ön inceleme şartlarını taşımadığı,

b. Bunların yanında başvuranın iddialarında gerçeklik payı bulunmadığı, iddiaların aksine müvekkil şirketin başvuran ile aralarındaki sözleşmeyi feshetmediği, taraflar arasında uygulanan sözleşmesel ilişkiyi düzenleyen AMWAY İş Kuralları'nın "Yenileme" başlıklı 3.9'uncu maddesi uyarınca sözleşmenin yenilenmesinin ASG'nin bu hususta müvekkil şirkete yenileme başvurusunda bulunmasına bağlı olduğu ve somut olayda Diem Danışmanlık'ın böyle bir başvuruda bulunmadığının görüldüğü, ayrıca başvuranın müvekkil şirket aleyhine 2022 ve 2023 yıllarında iki bağımsız dava açtığı, müvekkil şirketin sözleşmeyi feshetme gibi bir iradesi olsaydı 2024 yılını beklemezsizin bu davaların hemen ardından bunu yapabileceği,

c. Yine Diem Danışmanlık'ın iddialarının aksine muhatap şirketin ödemeleri durdurmadığı, başvuranın en son 9/2/2023 tarihli faturayı müvekkile gönderdiği, ilgili fatura da dahil tüm fatura bedellerinin kendilerine eksiksiz ödendiği, sonrasında herhangi bir faturanın muhatap şirkete sunulmadığı,

ç. Başvuranın, kendisine yönelik ayrımcı muamelede bulunulduğu ve mağdurlaştırmaya uğradığı iddialarının gerçeği yansıtmadığı, bir ASG'nin AMWAY'den herhangi bir hak kazanabilmek için satış yapmasının gerekmediği, bilakis grup adı verilen alt kollarının çalışmalarına bağlı olarak ödeme alabileceği, somut olayda başvuranın talep ettiği kalemlerin tamamının kendi satışından bağımsız alt kollarının satışları doğrultusunda kendisinin sınıf atlamasından kaynaklı haklar olduğu fakat bu alt kollarının birtakım ihlalleri söz konusu olduğu için başvuranın dolaylı olarak talep ettiği alacaklara hak kazanamadığı belirtilmiştir.

d. Muhatap tarafından yazılı görüşe ek olarak Ankara 5. Asliye Ticaret Mahkemesinde devam etmekte olan 2023/... E. sayılı dava dosyası, AMWAY İş Kuralları, başvurana yapılan ödemeleri gösterir tablo, Ankara 12. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2023/... E. sayılı davasında davanın açılmamış sayılmasına ilişkin verilen gerekçeli karar ve vekaletname sunulmuştur.

4. Başvuran vekili tarafından muhatap Şirket tarafından sunulan görüşe cevap olarak sunulan yazılı görüşte;

a. AMWAY'in, müvekkil firmanın web sayfasına bloke koyduğu ve aylık hak edişlerini ödememek suretiyle adalete erişim hakkını engellemeye çalıştığı,

b. Başvuru konusunun muhatap vekilinin ileri sürdüğünün aksine müvekkilin ödenmeyen ticari alacakları eğil, dava açıldıktan sonra maruz kalınan ayrımcılık olduğu,

c. ASG Sözleşmesi'nde ve AMWAY İş Kuralları'nda yer alan "Yenileme" başlıklı düzenlemenin uygulanırlığının bulunmadığı, genel uygulamanın liderlik seviyesine gelmiş ASG'ler için her yıl otomatik yenilenme biçiminde olduğu, nitekim müvekkil şirketin 1998 yılından beri AMWAY bünyesinde ASG olduğu ve buna rağmen liderlik seviyesine ulaşılmasından itibaren bir kez dahi sözleşmenin yenilenmesi amacıyla talepte bulunmadığı fakat sözleşmesinin her yıl yenilendiği, ayrıca müvekkilin hesabına bloke konulması sebebiyle yenileme işleminin zaten mümkün olmadığı,

ç. Müvekkil firmanın muhataba 8/3/2023 tarihinde bir fatura gönderdiği ancak fatura karşılığının ödenmediği, takip eden dönemlere ilişkin hak edişlerin sistem üzerinde görünmesinin engellendiği, bu nedenle müvekkil firmanın fatura düzenlemesinin olanaksız hale getirildiği, kaldı ki müvekkil firmanın her ay hesabında düzenli ve yüklü miktarda hak edışı bulunurken fatura kesilmediği iddiasının abesle iştilgal olduğu iddia edilmiş ve başvuru konusu iddialar yinelenmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

"Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mülkiyet hakkı" başlıklı 35'inci maddesi şöyledir:

"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

7. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36'ncı maddesi şöyledir:

"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz."

8. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Çalışma hakkı ve ödevi" başlıklı 49'uncu maddesi şöyledir:

"Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır."

9. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca doğrudan ayrımcılık, "bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi" ifade etmektedir.

10. Mezkûr Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

11. Mezkûr Kanun'un "Ayrımcılık türleri" başlıklı 4'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri şunlardır: a) Ayrı tutma b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama c) Çoklu ayrımcılık ç) Doğrudan ayrımcılık d) Dolaylı ayrımcılık e) İşyerinde yıldırma f) Makul düzenleme yapmama g) Taciz ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.

(2) Eşit muamele ilkesine uyulması veya ayrımcılığın önlenmesi amacıyla idari ya da adli süreçleri başlatan yahut bu süreçlere katılan kişiler ile bunların temsilcilerinin, bu nedenle maruz kaldıkları olumsuz muameleler de ayrımcılık teşkil eder."

12. Mezkûr Kanun'un "Ayrımcılık yasağının kapsamı" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar."

13. Mezkûr Kanun'un "*İstihdam ve serbest meslek*" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) İşveren veya işveren tarafından yetkilendirilmiş kişi; işverenin çalışanı veya bu amaçla başvuran kişi, uygulamalı iş deneyimi edinmek üzere bir işyerinde bulunan veya bu amaçla başvuran kişi ve herhangi bir sıfatla çalışmak ya da uygulamalı iş deneyimi edinmek üzere işyeri veya iş ile ilgili olarak bilgi edinmek isteyen kişi aleyhine, bilgilenme, başvuru, seçim kriterleri, işe alım şartları ile çalışma ve çalışmanın sona ermesi süreçleri dâhil olmak üzere, işle ilgili süreçlerin hiçbirinde ayrımcılık yapamaz."

14. Mezkûr Kanun'un "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde "*Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

15. Mezkûr Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin beşinci fıkrası şöyledir:

"4857 sayılı Kanunun 5 inci maddesi kapsamına giren ayrımcılık iddialarına ilişkin başvurular, 4857 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatında belirlenen şikâyet usulleri izlendikten sonra herhangi bir yaptırım kararı alınmadığı hâllerde yapılabilir."

16. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesi uyarınca Kuruma yapılan başvurular ön inceleme şartları bakımından incelemeye tabi tutulurlar.

17. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

18. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun (TİHEK) amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

19. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

20. 6701 sayılı Kanun'da cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Mezkûr Kanun kapsamında bir inceleme yapılabilmesi için ayrımcılık yasağını ihlal ettiği ileri sürülen muamelenin ve/ya uygulamanın mezkûr Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden birine veya birden fazlasına dayanılarak ortaya çıkması gerekmektedir. Bu çerçevede Kanun'da sayılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller, Kanun kapsamı dışında kalmaktadır. Bu bağlamda başvuranın ayrımcılık teşkil ettiğini ileri sürdüğü işlem ve eylemler ile ayrımcılık temelleri arasında bir nedensellik bağının ortaya konması gerekmektedir. Dolayısıyla somut olay bakımından başvuruya konu iddiaların öncelikle kabul edilebilirlik bakımından incelenmesi gerekmektedir.

21. Somut olayda başvuran vekili tarafından başvuranın muhatap tarafından ayrımcılığa maruz bırakıldığı, hak kazandığı alacakların ödenmediği ve sonunda da sözleşmesinin feshedildiği iddiaları dile getirilmektedir. Öte yandan başvuru dilekçesi ve ekleri incelendiğinde Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden herhangi birine dayanılmadığı, nitekim dosya kapsamındaki olaylar arasında da ilgili ayrımcılık temellerinden herhangi biri ile nedensellik ilişkisi kurulamadığı anlaşılmaktadır.

22. Başvuran vekili tarafından dile getirilen iddiaların bir diğer boyutu ise mağdurlaştırmaya ilişkindir. Başvuran vekili; açılan davayı müteakip Ocak 2024 tarihinden itibaren muhatabın, başvuranın hesabına girmesine izin vermediğini, böylece iş ilişkisini haksız şekilde tamamen sonlandırdığını, müvekkil firmanın telafisi mümkün olmayan derecede büyük zarara maruz kalmasının tek nedeninin ödenmeyen alacakları dolayısıyla hukuki bir süreç başlatacağını AMWAY'e bildirerek dava açması olduğunu ve mağdurlaştırma yoluyla ayrımcılık yasağını ihlal edildiğini dile getirmektedir. Mağdurlaştırma; 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık türleri" başlıklı 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasında "*Eşit muamele ilkesine uyulması veya ayrımcılığın önlenmesi amacıyla idari ya da adli süreçleri başlatan yahut bu süreçlere katılan kişiler ile bunların temsilcilerinin, bu nedenle maruz kaldıkları olumsuz muameleler de ayrımcılık teşkil eder.*" biçiminde düzenlenmiştir. Mağdurlaştırmanın yasaklanması ile ayrımcılık yasağına ilişkin mevzuata uygun davranılmasını sağlama ve gerekli işlemleri başlatma eylemlerini koruma amaçlanmaktadır (TİHEK, B. No: 2024/181, K. No: 2024/352, para. 27). Başvuru dosyası incelendiğinde, başvuranın açtığı her iki dosyanın da ticari alacak davası niteliğinde olduğu, 6701 sayılı Kanun'un mezkûr hükmü içerisinde zikredilen eşit muamele ilkesine uyulması yahut ayrımcılığın önlenmesi amaçlarına matuf herhangi bir iddia yahut talep içermediği açıkça görülmektedir. Bu sebeple mağdurlaştırma iddialarının yerinde olmadığı anlaşılmaktadır.

23. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinde; Kuruma yapılan başvuruların, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulacağı ve sonucunda Kurumun görev alanına girip girmediği yönünden inceleneceği; aynı Yönetmelik'in 67'nci maddesinin ikinci fıkrasında ise; ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verileceği hüküm altına alınmıştır. Netice olarak, başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; başvurunun 6701 sayılı Kanun hükümlerinde yer alan ayrımcılık temellerine dayanmaması, yapılan inceleme ve araştırmada başvuranın ileri sürdüğü iddiaların herhangi bir ayrımcılık temeli ile nedensellik ilişkisinin tespit edilememesi, mağdurlaştırma iddiaları bakımından başvuran tarafından başlatılmış olan adli sürecin eşit muamele ilkesine uyulması veya ayrımcılığın önlenmesi talebini içermiyor olması nedenleriyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

3/9/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYZ
ye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
ye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
ye

e-imzalıdır

nal SADE
ye